

31.08.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**31 Ağustos 2023
Perşembe**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

31 Ağustos 2023 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- İthalat Rejimi Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 7543)
- İthalatta İlave Gümrük Vergisi Uygulanmasına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 7544)
- Birleşik Arap Emirlikleri Menşeli Bazı Tarım Ürünlerinin İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7545)
- Birleşik Arap Emirlikleri Menşeli Bazı Sanayi Ürünlerinin İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7546)

YÖNETMELİKLER

- İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Taşınmaz Ticareti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- KTO-Karatay Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Hazırlık Sınıfı Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği

TEBLİĞLER

- Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 83)
- Birleşik Arap Emirlikleri Menşeli Bazı Sanayi Ürünlerinin İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Tebliğ
- Birleşik Arap Emirlikleri Menşeli Bazı Tarım Ürünleri İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Tebliğ
- Moneyout Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri A.Ş.'ye Elektronik Para Kuruluşu Olarak Faaliyet Göstermek Üzere Faaliyet İzni Verilmesine İlişkin Karar

Erdoğan: Piyasa zamanla dengeye oturacak

"Tüm dünyada son 60-70 yılın zirvelerine çıkan enflasyon oranlarının bizi de zorladığı bir gerçek. İş çevrelerimiz başta olmak üzere toplumun tüm kesimlerinin karşılaştığı sıkıntıların farkındayız" diyen Erdoğan, "Aldığımız tedbirler sayesinde zamanla piyasa dengeye kavuşacaktır. Türkiye ekonomisini yatırım, istihdam, üretim, ihracat ve cari fazla yoluyla büyütmekte kararlıyız" mesajını verdi.

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu ve beraberindeki heyeti kabul eden Erdoğan, tüm TOBB mensuplarınının 30 Ağustos Zafer Bayramı'nı kutladı.

Erdoğan, mücadele ve zaferlerle dolu şanlı tarihlerinden alınan ilhamla büyük ve güçlü Türkiye yolunda emin adımlarla ilerlediklerini belirterek, yüz binlerce kişinin sıcak havaya rağmen Türkiye'nin en büyük teknoloji festivali TEKNOFEST'e katılmasından duyduğu memnuniyeti dile getirdi.

Kendisinin de cuma günü TEKNOFEST'i ziyaret edeceğini söyleyen Erdoğan, "Gençlik, halkımız, insanımız oralarda gümbür gümbür yola devam ediyor." dedi.

Erdoğan, küresel ekonomide yaşanan sıkıntı ve zorlukların, Türkiye'ye de çeşitli yansımaları olduğunu ifade ederek, "Tüm dünyada son 60-70 yılın zirvelerine çıkan enflasyon oranlarının bizi de zorladığı bir gerçek. İş çevrelerimiz başta olmak üzere toplumun tüm kesimlerinin karşılaştığı sıkıntıların farkındayız. Bunların çözüme kavuşturulmasına yönelik adımları atıyoruz, atacağız. Önümüzdeki dönemin bir yol

31.08.2023

haritası mahiyetinde olacak Orta Vadeli Program'ın hazırlıkları tamamlanmak üzere. İnşallah yakında sizlerle ve kamuoyumuzla bunu paylaşacağız." diye konuştu.

Kimi sektörlerde tamahkarlıktan kaynaklanan fahiş fiyat balonunun yavaş yavaş söndüğünü belirten Erdoğan, şunları söyledi:

"Aldığımız tedbirler sayesinde zamanla piyasa dengeye inşallah kavuşacaktır. Ekonomide önceliğimiz dün olduğu gibi bugün de değişmemiştir. Türkiye ekonomisini yatırım, istihdam, üretim, ihracat ve cari fazla yoluyla büyütmekte kararlıyız. Vatandaşımızın aşını, işini, ekmeğini koruması ve büyütmesi, bu dönemde de önceliklerimizin başındadır. Uzun mücadeleler sonucunda elde ettiğimiz kazanımlarımızdan özellikle geriye gidişe asla izin vermeyeceğiz. Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da hedeflerimize sizlerle birlikte yürüyeceğiz."

Cumhurbaşkanı Erdoğan, TOBB'un üretim, ticaret, ihracat, istihdamın ve Türk ekonomisinin tamamının temsil edildiği bir çatı olduğuna işaret ederek, şunları kaydetti:

"Sizlerin önerilerinin, eleştirilerinin ve ekonomi politikalarımıza vereceği güçlü desteğin bizim için ayrı bir önemi vardır. Biliyorsunuz 21 yıllık iktidarlarımız döneminde sizlerle daima yakın işiştare içinde olduk. Bunun da meyvelerini üretimden istihdama her alanda topladık. İnşallah gelecekte de sizlerle işbirliği içinde olmayı sürdüreceğiz. Türkiye'nin büyümesine, kalkınmasına, refahına yaptığınız eşsiz katkılar dolayısıyla sizleri tebrik ediyorum, her birinize yeni görevinizde başarılar diliyorum."

Hububatta 10 milyonu aşan rekor alım yapıldı

Bereketli bir sezon geçiren hububat üretimindeki artış, rekor alımları da beraberinde getirdi. TMO tarafından bu yıl alınan ürün miktarı, 10 milyon tonu geçerek tüm zamanların en yüksek alım rekoruna ulaştı.

Bu yıl Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) tarafından alınan ürün 10 milyon tonu geçerek tüm zamanların en yüksek miktarına ulaştı. Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, "Bu kapsamda üreticilerimize 40,5 milyar lira ürün bedeli ödedik, ödemeler devam ediyor.

Çiftçilerimizin son ürününü alana kadar hububat alımımız devam edecek." açıklamasını yaptı. Yaklaşık 3 aylık süreçte hububat alımlarında 10 milyon ton sınırının aşıldığını anımsatan TMO Genel Müdürü Ahmet Güldal ise, "TMO bu süreçte 610 bin randevu verdi ve 565 bin ayrı alım gerçekleştirerek tarihi alım rekoruna ulaşmış oldu." dedi.

Bu yıl hububat üretiminin bereketli olmasının rekorları da beraberinde getirdiğini dile getiren Güldal, hububatta günlük 1,5-2 milyar lira ödeme yaptıkları bilgisini verdi. Bu yıl hububatta 41 milyar liraya yakın ödeme yapıldığının da altını çizen Güldal, "Üreticilerimiz TMO'dan ürünlerinin bedelini 30 gün içinde alıyorlar.

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından buğday ve arpada verilen prim destekleri de hasat sonunda Bakanlık tarafından belirlenecek bir takvim dahilinde ödenmeye başlanacak. Ürünü piyasaya veya TMO'ya satarak belgesini alan herkes bu primleri alabilecek" diye konuştu.

Fındık alımları 15 noktada başladı

Fındık alımlarının önceki gün itibarıyla başladığını anımsatan Güldal, "İlk gün itibarıyla 8 bin ton civarında fındık gelişi söz konusu oldu. Malum fındıkta 82,5 lira Levant kalitede ve 84 lira da Giresun kalitede fındık fiyatı açıklanmış oldu. Devletimizin belirlemiş olduğu referans fiyatlara yakın bir fiyatlarda piyasanın da şekillendiğini, 75-80 lira arasında şekillendiğini görüyoruz. Fındıkta da 30 gün içinde ödemelerini gerçekleştireceğiz. Randevularımız açık.

Alım yerlerimiz şu anda 15 tane, hasat başlayan yerlerde. Bu ilerleyen günlerde 60'a kadar çıkacak." açıklamasında bulundu. Çukurova, Hatay ve Adana bölgesinde mısır hasadının da başladığına dikkati çeken Güldal, 30 bin ton civarında alım gerçekleştirildiğini ifade etti. Mısır alımlarında da randevuların açık olduğunu söyleyen Güldal, "TMO hasat zamanından sonra da alımlara devam edecek. Üreticilerimiz ne zaman dilerlerse ne zaman isterlerse TMO'nun alım yerlerine ileriki tarihlerde de ürünlerini teslim edebilirler" dedi.

Gine'den Türkiye'ye 'tarımda ortaklık' teklifi

Gine Ticaret Bakanı Joao S. Handem Junior, ülkesindeki tarım fırsatlarından söz ederek Türkiye'ye ortaklık teklif etti.

Afrika İş Forumu ve Fuarı'nın düzenlediği AFEX'23 etkinliği 29-31 Ağustos'ta İstanbul Pullman Otel'de başladı.

Etkinlikte konuşan Bakan Junior, Gine'nin Afrika'nın batısında bulunan bir ülke olduğunu, 36 bin kilometrekarelik bir alana yayıldığını, 2 milyon kişinin yaşadığını belirterek "Ekonominin önemli bir kısmı tarımdan oluşuyor" dedi.

'Türkiye'yle ortaklığa hazırız'

Junior, şöyle devam etti: "Kaju birinci ihraç ürünümüz. Toplumumuzda çoklu etnik yapı bulunuyor. Senegal ile komşuyuz. Gine'de çok ciddi fırsatlar var. Tarım sektörü kalkınmada çok ciddi fırsatları beraberinde getirirken herkese kapımızın açık olduğunu, işbirliğine kapı araladığımızı da söylemek isteriz. Türkiye ile birlikte ortaklık yapmaya hazırız. Birincil hedefimiz ekonomik durumumuzu iyileştirmek."

Kenyalı üreticilerin çiçeklerini THY taşıyor

Türk Afrika İş Adamları Derneği (TABA) Başkanı Muhammet Fatih Akbulut da "Afrika'daki büyükelçilik 44'e çıktı. Halihazırda Türk Hava Yolları'nın (THY) uçtuğu destinasyon sayısı 64. Bu son derece önemli bir konu. Afrika birbirine İstanbul aracılığıyla bağlanıyor." dedi.

31.08.2023

Pek çok Kenyalı çiçek üreticisinin Afrika'ya ürünlerini THY aracılığıyla sattığını belirten Akbulut, Türkiye'nin son derece stratejik bir lokasyona sahip olduğunu altını çizdi.

Ticaret 30 milyar dolara yükseldi

Türkiye ile Afrika arasındaki ticaret hacminin 4,5 milyar dolar olduğunu, 30 milyar dolara yükseldiğini kaydeden Akbulut, "2009 yılına kadar işler olması gerektiği gibi iyi değildi. Halihazırda Türk ve Afrika şirketleri bu atmosferi değiştirdiler." diye konuştu.

İstanbul'dan 64 farklı Afrika kentine gidebildiğinin altını çizen Akbulut, "Türk iş adamları Afrikalı iş adamlarıyla bir araya gelmeli. Her yıl Türk-Afrika ticari ilişkilerinin geliştirilmesi için organizasyonlar düzenleyeceğiz." dedi.

TZOB Başkanı Şemsi Bayraktar: Çiftçilerin borçları giderek artıyor

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, 2023 Yılı Tarımsal Üretici Temsilcileri İstişare Toplantısı'nda çiftçilerin borçlarının arttığını belirtti.

Mayıs ayında 407 milyar olan çiftçi borcu Haziran'da 474 milyara çıktı. Şemsi Bayraktar, 2023 Yılı Tarımsal Üretici Temsilcileri İstişare Toplantısı'nda, "Çiftçilerimiz borçlanarak üretim yapıyor.

Mayıs ayında 407 milyar olan çiftçilerimizin borcu Haziran rakamlarına baktığımızda 474 milyara kadar çıkıyor" dedi. Bayraktar, tarım sektörünün stratejik bir sektör olduğunu, pandemi ve iklim krizi nedeniyle buna şahit olduklarını belirterek, "Ciddi bir gıda milliyetçiliği yaşanıyor.

Bazı ülkeler önemli ürünlerini stoklamaya devam ediyor. Özellikle yeterlilik oranları düşük olan ürünlerde stratejik ürünlerde kendimize yeterli hale gelmemiz lazım. Üretim projeksiyonlarını buna göre yapmamız gerekiyor. Dünyada böyle bir gıda krizi bekleniyor. Biz de Akdeniz havzasındayız ve kuraklıktan biz de etkilenmeye devam edeceğiz. Paranız olsa dahi gıda alamayacağımız günler gelecek" diye konuştu."

"2001 yılından beri tarım envanteri sayımı yapılmadı"

Bayraktar, sağlıklı tarım politikalarının geliştirilebilmesi, planlama yapılabilmesi ve üretim projeksiyonlarının ortaya konması için bir tarım envanterine ihtiyaçlarının olduğunu söyleyerek, "TZOB 755 Ziraat Odamızla böyle bir çalışmaya katkı sağlamak için hazırız. Tarım sayımı en son 2001 yılında yapıldı. FAO bizden bunu 10 yılda bir istiyor. Fakat 2001 yılından beri de bunu yapamadık" dedi.

Birleşik Arap Emirlikleri'ne vergi indirimi

Birleşik Arap Emirlikleri Menşeli Bazı Sanayi Ürünlerinin İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Tebliğ Resmi Gazete'de yayımlandı.

Birleşik Arap Emirliği'nden (BAE) gelen bazı tarım ve sanayi ürünlerine vergi istisnası getirilmesi Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Tarife kontenjanı çerçevesinde yapılacak ithalatta gümrük vergisi alınmayacak. Resmi Gazete'deki listeye göre BAE'den gelecek tavuktan yumurtaya, sebzeden baklagillere, yağlardan sütlere kadar birçok üründe belli bir miktara kadar vergi alınmayacak.

Büyüme açıklanıyor: Tüketimden yüksek katkı beklentisi

Türkiye'nin ikinci çeyrekte ne kadar büyüdüğü bugün belli olacak. Ekonomik aktivitede ilk çeyrekte depreme rağmen görülen canlı seyrin ikinci çeyrekte seçim öncesi tüketime dayalı teşvik politikaları nedeniyle devam etmesi bekleniyor.

EKONOMİM

Türkiye'nin ikinci çeyrek büyüme performansı, 31 Ağustos Perşembe (bugün) belli olacak. TÜİK, Dönemsel Gayrisafi Yurt İçi Hasıla, II. Çeyrek sonuçlarını saat 10.00'da açıklayacak.

Ekonomik aktivitede ilk çeyrekte depreme rağmen görülen canlı seyrin ikinci çeyrekte seçim öncesi tüketime dayalı teşvik politikaları nedeniyle devam etmesi bekleniyor. Ekonomistler, ikinci çeyrek büyüme kompozisyonunda "**tüketim**" ve "**inşaatın**" katkısının yüksek, "**diğer yatırımlar**" ve "**ihracat**" katkısının düşük olabileceği görüşünde.

BETAM; kesinleşen mayıs, haziran ve kısmen açıklanan temmuz ayı GSYH öncü göstergeleri ile yaptığı hesaplamalarda ikinci çeyrek için **yüzde 4,5** oranında büyüme bekliyor. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilerle yapılan hesaplamalarla ise bir önceki çeyreğe kıyasla GSYH'nin yüzde 1,7 artacağını tahmin ediyor.

	2023Q1	2023Q2		2023Q1	2023Q2
İthalat-tüketim	18.8	8.8	İthalat-tüketim	67.5	60.0
Konut kredileri	-4.8	3.5	Konut kredileri	-21.2	-8.7
Tük. kredileri ve KK	8.0	13.2	Tük. kredileri ve KK	8.5	30.8
SÜE-dayanaksız tük.	0.7	0.7	SÜE-dayanaksız tük.	1.0	-5.3
SÜE-dayanıklı tük.	1.6	2.0	SÜE-dayanıklı tük.	5.3	4.0
ÖTV	2.1	17.4	ÖTV	33.2	35.9
Kamu tük. harc.	29.0	7.8	Kamu tük. harc.	39.1	47.4

Bir önceki çeyreğe kıyasla tüketim harcamaları. **SÜE**: Sanayi üretim endeksi; **ÖTV**: Özel tüketim vergisi; **KK**: Kredi kartları.

Geçen yılın aynı çeyreğine kıyasla tüketim harcamaları.

Reuters'ın 12 kurumla yaptığı ankette büyüme beklentileri yüzde 1 ila yüzde 8 bandında yer aldı ve ortalama beklenti **yüzde 3,5** olarak şekillendi.

Foreks'in düzenlediği beklenti anketinde yıllık medyan tahmini yüzde 3,4, ortalama tahmin ise yüzde 3,5 büyüme yönünde oluştu. Ekonomistler, sanayi üretimindeki yavaşlama devam etse de iç talebin gücünü koruması sayesinde hizmet sektörlerinin büyüme performansını yukarı çektiğine işaret etti.

AA Finans'ın anket sonuçlarına göre ise ekonomistler bu yılın ikinci çeyreğinde Türkiye ekonomisinin **yüzde 3,32** büyüdüğünü tahmin ediyor. Ankete katılan ekonomistlerin 2023'ün ikinci çeyreğine ilişkin büyüme beklentileri, yüzde 1,2 ile yüzde 5,3 aralığında yer aldı.

Bloomberg HT'nin 15 kurumla gerçekleştirdiği ankette medyan tahmin, Türkiye ekonomisinin 2023 yılının 2. çeyreğinde yıllık **yüzde 4** büyüyeceği yönünde.

Hem deprem bölgesindeki faaliyetlerin kısmen yeniden başlaması hem de Mayıs ayında yapılan seçimlerin öncesindeki parasal genişleme sebebiyle ikinci çeyrekte **yüzde 4.6** büyüme bekleyen **Goldman Sachs** ise hanehalkı tüketiminin bu dönemde güçlü seyrettiğine, perakende satışların büyüdüğüne işaret ediyor.

Türkiye ekonomisi, geçen yılın aynı çeyreğinde **yüzde 7,8**, 2023 yılının ilk çeyreğinde ise **yüzde 4,0** büyüme kaydetti.

KGF kredilerinin yarısından azı kullandırıldı

Faiz oranlarının düşük kalması nedeniyle, bankaların Kredi Garanti Fonu (KGF) kefaletli kredilere karşı mesafeli duruşu sürüyor. KGF kapsamındaki kredi paketlerinde kullandırım, 25 Ağustos itibariyle yüzde 42,4 seviyesinde kaldı.

Halen yürürlükte olan Hazine desteğiyle oluşturulan KGF kefaletli kredi paketlerinde kullandırım 25 Ağustos itibariyle yüzde 42,4 düzeyinde oluştu. Toplam 442,8 milyar TL kredi hacminden, 187,6 milyar TL'lik kısmı firmalarca kullanıldı. En yüksek gerçekleştirme, yüzde 93,5 ile İşletme Harcamaları Destek Paketi'nde gerçekleşti. Ağustos başında söz konusu kredilerin kullandırım oranı yüzde 41.8 düzeyindeydi.

KGF kredilerinin TL REF+2 veya 3 puanla sınırlandırılması sonucu faizin düşük kalması sebebiyle bankaların kullandırmada ilgi göstermediği kredilerin, Merkez Bankası'nın faiz artışıyla birlikte genişlemeye başlayabileceği ifade ediliyor.

Hazine'nin verdiği garantiyle oluşturulan Kredi Garanti Fonu (KGF) kefaletiyle oluşturulan kredi paketleri, bankalar açısından teminat sıkıntısı olmaması nedeniyle daha uygun maliyetli olarak gerçekleşiyor. Halen, raporlanan güncel olarak devam eden 21 kredi paketi bulunuyor. Bunlardan bazıları, 6 Şubat depremi sonrası hayata geçirilen paketlerden oluşuyor. Bu paketlerden bazılarının süresi bu yıl sonunda bitiyor.

25 Ağustos itibariyle yüksek limit ayrılan kredilerden, 102 milyar TL'lik işletme giderleri destek paketinde kullanım yüzde 71 düzeyine geldi. Toplam 68,1 milyar TL kredi hacmi oluşturulan EYT destek paketinde yüzde 18,5 kullanım gerçekleşti. 59,9 milyar TL'lik döviz kazandırıcı hizmetler destek paketinde yüzde 60 oranında kullanım yapıldı.

Yürürlükteki paketlerden 11,1 milyar TL kredi hacmi planlanan Bölgesel Odaklı KOBİ Destek Paketi'nden herhangi bir kullanım yapılmadı. Yeşil Dönüşüm

ve Enerji Verimliliği Destek Paketi'nde de 8,9 milyar TL kredi hacmi ayrılmışken kullanım oranı yüzde 2,9'da kaldı. Dijital dönüşüm için ayrılan 1,2 milyar TL kredi hacminden ise sadece yüzde 0,3'ü kullanılabilirdi. Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) kaynaklı kadın girişimcilere yönelik 12,5 milyar TL'lik TurWib destek paketinde de kullanım yüzde 26,5 oldu. 4,4 milyar liralık kadın girişimci paketinde de kullandırılan kredinin oranı yüzde 24 olarak gerçekleşti.

Deprem destekleri 2 paketle devam ediyor

6 Şubat depremleri nedeniyle işletmelere yönelik açılan, yakın zamanda da bireyler ile müteahhitlerin konut projelerine olmak üzere 2 ayrı paketle desteklenen kredilerde de kullandırım devam ediyor. 25 Ağustos itibariyle 6 Şubat Depremleri İşletme Giderleri Destek Paketi'nde kullanım oranı yüzde 66,6'ya ulaştı. Bu paketin kredi hacmi 16 milyar 961 milyon TL düzeyindeydi. Toplam 5.7 milyar TL'lik 6 Şubat Depremleri Yatırım Giderleri Destek Paketinde ise kullanım yüzde 65,3 milyar TL oldu.

Hazine Destekli Kredi Garanti kapsamında yürürlükteki paketlerde kullanım tutar ve oranı

(25/08/2023) (Tutarlar yuvarlanmıştır - milyar TL)

Paket	Kredi Limiti	Kullanım	Kullanım oranı
İşletme Harcamaları Destek Paketi	14,3	13,4	93,5
Bölgesel Odaklı KOBİ Destek Paketi - 2023	11,1		0
İşletme Giderleri Destek Paketi - 2023	102,0	72,4	71
Yatırım - Proje Finansmanı Destek Paketi - 2023	36,0	17,4	48,3
İmalat Sanayi Destek Paketi - 2023	22,6	4,1	18,3
6 Şubat Depremleri İşletme Giderleri Destek Paketi - 2023	17,0	11,3	66,6
6 Şubat Depremleri Yatırım Giderleri Destek Paketi - 2023	6,0	3,7	65,3
Döviz Kazandırıcı Faaliyetleri Destek Paketi - 2023	60,0	36,0	60
Yeşil Dönüşüm ve Enerji Verimliliği Destek Paketi - 2023	8,9	260,4	2,9
Eğitim Destek Paketi - 2023	12,8	590,6	4,6
Yeni Konut Finansman Programı Destek Paketi - 2023	25,5	1,3	5,2
Konut İnşaatı Destek Paketi - 2023	12,5	4,3	34,7
EYT Destek Paketi - 2023	68,1	12,7	18,7
DİĞER (Kadın Girişimci Destek Paketi - 2023 / TurWib Destek Paketi / Tarımsal Üretime Enerji Finansman Destek Paketi / TKYB Destek Paketi - 2 / Koop Bakkal Projesi Destek Paketi / Girişimci Destek Paketi - 2023 / Dijital Dönüşüm - 2023 / Teknoloji Destek Paketi - 2023)	46,5	10,1	21,7
TOPLAM	442,8	187,6	42,4

IMF gözetimini, gelmeye niyetli yabancı sermaye mi istiyor?

Türkiye'ye gelmeye hevesli ve niyetli yabancı sermayenin özellikle de Körfez ülkelerinin yüksek enflasyonun dizginleneceği, kur istikrarının sağlanacağı ekonomik program uygulanırken "IMF gözetimi"ni şart koştuğu artık her yerde dile getiriliyor.

MARUF BUZCUGİL

Yeni ekonomi yönetiminin çıpa etkisi yaratmasını istediği, OVP hazırlıklarını tamamlamakta olduğu, Merkez Bankası'nın güçlü faiz kararları almaya başladığı dönemde birden bire IMF tartışmaları başladı. Hazine ve Maliye Bakanlığı ile IMF, neredeyse eşanlı olarak iç ve dış kamuoyuna Türkiye- IMF ilişkilerinin güncel seyriyle ilgili bilgiler vermek durumunda kaldılar. Söz konusu IMF olduğunda akıllara hemen ülkelere verilen kaynak karşılığında yapılan kemerlerin sonuna kadar sıkıldığı standby anlaşmaları geliyor. Türkiye'nin bu kuruluştan kaynak talebinde bulunduğu iddiaları hem bakanlık, hem de IMF tarafından hemen yalanlandı.

Ancak konunun bir başka boyutu var. Türkiye'ye gelmeye hevesli ve niyetli yabancı sermayenin özellikle de Körfez ülkelerinin yüksek enflasyonun dizginleneceği, kur istikrarının sağlanacağı ekonomik program uygulanırken "IMF gözetimi"ni şart koştuğu artık her yerde dile getiriliyor. Yapılan anlaşmalara rağmen bir türlü kaynak girişi sağlanamaması da bu talebe bağlanıyor. IMF'in tüm üye ülkelerde ekonominin güncel durumunu görmek için her yıl yaptığı incelemeler (4.madde) kapsamında Eylül ayında yollayacağı heyetin ziyareti bu nedenle önem kazandı. IMF açıklamasında "IMF teknik ekibi, 4. madde konsültasyonuna hazırlık amacıyla Türk yetkililerle

31.08.2023

görüşmelerde bulunmak üzere eylül ayı sonunda Türkiye'ye rutin bir ziyarette bulunacak" denildi. IMF Türkiye masası heyeti bu kapsamda geçen yıl da 14-26 Ekim günleri arasında Ankara ve İstanbul'da kamu ile özel sektör temsilcileriyle görüşmeler yapmıştı.

Türkiye 1947 yılında üye olduğu IMF ile bugüne kadar 19 standby anlaşması yaptı. Bunlardan sadece 18 ve 19'uncusu, 2002 yılında başlayan Ak Parti iktidarları döneminde tamamlanabildi. Örnek gösterilen söz konusu dönemde enflasyonun tek haneye indiğini, kur istikrarıyla hızlı büyüme sağlandığını, ihracatın rekorlar kırdığını hatırlamakta yarar var.

Cari açıkta 7 milyar dolarlık düşüş bekleniyor

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Yılmaz: Sadece Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında, halihazırda desteklenen projeler sonuçlandığında 7 milyar dolar cari açığımızın düşmesi bekleniyor. İşte biz bunları devam ettirdikçe, yeni yeni projelerle bu havuzu güçlendirdikçe, cari açık sorununu da çok farklı bir yere taşımış olacağız.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında, halihazırda desteklenen projeler sonuçlandığında Türkiye'nin cari açığının 7 milyar dolar düşmesinin beklendiğini bildirerek, "İşte biz bunları devam ettirdikçe, yeni yeni projelerle bu havuzu güçlendirdikçe cari açık sorununu da çok farklı bir yere taşımış olacağız." dedi.

Yılmaz, Polatlı Organize Sanayi Bölgesi'ndeki, Omega Enerji Depolama Teknolojileri Pil Hücresi Fabrikası açılış törenine katıldı.

Burada konuşan Yılmaz, önemli bir tesisin açılışını yaptıklarını belirterek, ölçeğinin yanı sıra nitelikli bir yatırım olan tesisin kamu özel işbirliğinin güzel bir örneği olduğunu ifade etti.

Kamunun oluşturduğu vizyon, ortaya koyduğu doğru teşvik politikaları ve enstrümanlar, özel sektörün de cesaret, bilgi, sermaye ve insan gücüyle böyle güzel yatırımların meydana geldiğini anlatan Yılmaz, Avrupa'dan Çin'e kadar bölgedeki ilk ve tek özel sektör lityum demir fosfat bazlı pil hücresi üretim tesisinin açılışını yapmaktan büyük onur duyduğunu dile getirdi.

Yılmaz, Türkiye'nin iddialı hedeflerinin olduğuna işaret ederek, "Sıradan bir ülke değiliz, tarihte sıradan bir ülke olmadık. Gelecekte de böyle olmayacak. Cumhuriyetimizin 100. yılını geride bırakmış durumdayız. Bu yüz yıllık birikimi, kazanımları koruyarak ve bunların zemininde ikinci bir yüzyıla giriyoruz. Biz buna Türkiye Yüzyılı diyoruz. Bu yüzyıl herhangi bir partinin, kesimin, kişinin yüzyılı değil, 86 milyon bütün milletimizin yüzyılıdır ve her birimizin katkısıyla şekillenecek, ortaya çıkacak, vücut bulacak bir yüzyıldır." ifadelerini kullandı.

Bu yüzyılın en önemli unsurlarından birinin güçlü bir ekonomik ve teknolojik yapı inşa etmek olduğunun altını çizen Yılmaz, çok üretmenin yanı sıra katma değeri yüksek üretim oluşturmanın ve bilgi, teknoloji tabanlı bir ekonomi inşa etmenin çok daha kıymetli olduğunu söyledi.

Yılmaz, katma değeri yüksek üretimin esasının nitelikli, girişimci, bilgili ve yenilikçi insan kaynağı olduğunu vurgulayarak, "Bu anlamda bu kritik teknolojilerle nitelikli girişimci, yenilikçi insan gücümüzün bizleri Türkiye Yüzyılı'nda, uluslararası alanda çok daha üst seviyelere çıkaracağına yürekten inanıyorum." diye konuştu.

"Çok başarılı bir model ortaya koymuş durumdayız"

Türkiye'nin tarihten bu yana en önemli kısıtının cari açık olduğunu ifade eden Yılmaz, şöyle devam etti:

"Bunu çözenin yolu da ortada. Kritik alanlarda, enerji başta olmak üzere dışa bağımlılığımızı azaltmamız, yerli ve milli üretimi arttırmamız gerekiyor. Başka türlü cari açığı, sürdürülebilir kalkınmanın önünde bir engel olmaktan çıkaramayız. Bu kısıtı ortadan kaldırmak için mutlaka ve mutlaka daha önce ithal ettiğimiz birtakım ürünleri içeride üretmemiz, ithalatı azaltmamız, diğer yandan da bu üretimi yine ihraç etmemiz, dış dünyaya satmamız gerekiyor.

Şu anda hazırlamakta olduğumuz ve yakın bir tarihte toplumla paylaşacağımız Orta Vadeli Programımızın (OVP) da en temel hedeflerinden biri bu olacaktır; Türkiye'yi her alanda dışa bağımlılıktan uzaklaştırmak, yerli ve milli üretimi arttırmak, iç tasarruflarımıza dayalı bir şekilde yatırım hamlelerimizi sürdürmek ve Türkiye'yi çok daha müreffeh, dünya ölçeğinde çok daha üst sıralarda bir ülke haline getirmek. Bu çerçevede de çeşitli alanlarda hamleler yapıyoruz. Savunma sanayi bunlardan bir tanesi. Çok başarılı bir model ortaya koymuş durumdayız. Orada da yine kamu-özel işbirliğinin ben kritik öneme sahip olduğunu düşünüyorum. Sağlık endüstrileri önümüzdeki dönemde yine çok dikkatle bakmamız, hamleler yapmamız gereken bir alan. Enerji de tabii yine çok çok kritik."

Yılmaz, sabah toplanan Ekonomi Koordinasyon Kurulunda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın enerjile ilgili geniş bir sunum yaptığını ve yol haritasını tartıştıklarını anlatarak, "Önümüzdeki süreçte enerjide değişen şartlara,

teknolojilere, yine dünyadaki iklim değişikliği, yeşil mutabakat gibi gelişmelere bağlı olarak çok önemli inisiyatifler almamız gerekiyor." dedi.

"Hedeflerimize önemli bir destek sunacaktır"

Yılmaz, bu tip teknoloji ve projelerin hayata geçirilmesinde risk ve maliyetlerin yüksek olması sebebiyle kamu desteğinin önemli olduğuna dikkati çekerek, "Sadece Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında, halihazırda desteklenen projeler sonuçlandığında 7 milyar dolar cari açığımızın düşmesi bekleniyor. İşte biz bunları devam ettirdikçe, yeni yeni projelerle bu havuzu güçlendirdikçe cari açık sorununu da çok farklı bir yere taşımış olacağız. Bugün açığımız Pomega Enerji Depolama Teknolojileri Pil Hücresi Fabrikası yüksek teknolojiye dayalı, rekabetçi, sürdürülebilir, yerli ve milli sanayi yapısı hedeflerimize Ankara'dan önemli bir destek sunacaktır." değerlendirmesinde bulundu.

Ankara'nın siyaset ve bürokrasinin merkezi olmasının yanı sıra önemli bir ekonomik merkez olduğunu dile getiren Yılmaz, "Ankara'da üniversiteleri, AR-GE altyapıları, teknoloji merkezleriyle oluşan bu ekosistemin bizim kalkınma, ihracat hedeflerimiz açısından da kıymetini bilmemiz, altını çizmemiz gerekiyor." şeklinde konuştu.

Tesisin tamamlandığında 600 kişiye istihdam sunacağı bilgisini veren Yılmaz, ekonominin, kalkınmanın, gelişmenin en temel unsurunun ve hedefinin insan olduğunu, tesisin insanların hayatında, refahında bir artışa yol açacağını ve genç mühendisler için uygun çalışma ortamı sağlayacağını söyledi.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında, halihazırda desteklenen projeler sonuçlandığında Türkiye'nin cari açığının 7 milyar dolar düşmesinin beklendiğini bildirerek, "İşte biz bunları devam ettirdikçe, yeni yeni projelerle bu havuzu güçlendirdikçe cari açık sorununu da çok farklı bir yere taşımış olacağız." dedi.

Yılmaz, Polatlı Organize Sanayi Bölgesi'ndeki, Pomega Enerji Depolama Teknolojileri Pil Hücresi Fabrikası açılış törenine katıldı.

Burada konuşan Yılmaz, önemli bir tesisin açılışını yaptıklarını belirterek, ölçeğinin yanı sıra nitelikli bir yatırım olan tesisin kamu özel işbirliğinin güzel bir örneği olduğunu ifade etti.

Kamunun oluşturduğu vizyon, ortaya koyduğu doğru teşvik politikaları ve enstrümanlar, özel sektörün de cesaret, bilgi, sermaye ve insan gücüyle böyle güzel yatırımların meydana geldiğini anlatan Yılmaz, Avrupa'dan Çin'e kadar bölgedeki ilk ve tek özel sektör lityum demir fosfat bazlı pil hücresi üretim tesisinin açılışını yapmaktan büyük onur duyduğunu dile getirdi.

Yılmaz, Türkiye'nin iddialı hedeflerinin olduğuna işaret ederek, "Sıradan bir ülke değiliz, tarihte sıradan bir ülke olmadık. Gelecekte de böyle olmayacak. Cumhuriyetimizin 100. yılını geride bırakmış durumdayız. Bu yüz yıllık birikimi, kazanımları koruyarak ve bunların zemininde ikinci bir yüzyıla giriyoruz. Biz buna Türkiye Yüzyılı diyoruz. Bu yüzyıl herhangi bir partinin, kesimin, kişinin yüzyılı değil, 86 milyon bütün milletimizin yüzyılıdır ve her birimizin katkısıyla şekillenecek, ortaya çıkacak, vücut bulacak bir yüzyıldır." ifadelerini kullandı.

Bu yüzyılın en önemli unsurlarından birinin güçlü bir ekonomik ve teknolojik yapı inşa etmek olduğunun altını çizen Yılmaz, çok üretmenin yanı sıra katma değeri yüksek üretim oluşturmanın ve bilgi, teknoloji tabanlı bir ekonomi inşa etmenin çok daha kıymetli olduğunu söyledi.

Yılmaz, katma değeri yüksek üretimin esasının nitelikli, girişimci, bilgili ve yenilikçi insan kaynağı olduğunu vurgulayarak, "Bu anlamda bu kritik teknolojilerle nitelikli girişimci, yenilikçi insan gücümüzün bizleri Türkiye Yüzyılı'nda, uluslararası alanda çok daha üst seviyelere çıkaracağına yürekten inanıyorum." diye konuştu.

"Çok başarılı bir model ortaya koymuş durumdayız"

Türkiye'nin tarihten bu yana en önemli kısıtının cari açık olduğunu ifade eden Yılmaz, şöyle devam etti:

"Bunu çözenin yolu da ortada. Kritik alanlarda, enerji başta olmak üzere dışa bağımlılığımızı azaltmamız, yerli ve milli üretimi arttırmamız gerekiyor. Başka türlü cari açığı, sürdürülebilir kalkınmanın önünde bir engel olmaktan çıkaramayız. Bu kısıtı ortadan kaldırmak için mutlaka ve mutlaka daha önce ithal ettiğimiz birtakım ürünleri içeride üretmemiz, ithalatı azaltmamız, diğer yandan da bu üretimi yine ihraç etmemiz, dış dünyaya satmamız gerekiyor.

Şu anda hazırlamakta olduğumuz ve yakın bir tarihte toplumla paylaşacağımız Orta Vadeli Programımızın (OVP) da en temel hedeflerinden biri bu olacaktır; Türkiye'yi her alanda dışa bağımlılıktan uzaklaştırmak, yerli ve milli üretimi arttırmak, iç tasarruflarımıza dayalı bir şekilde yatırım hamlelerimizi sürdürmek ve Türkiye'yi çok daha müreffeh, dünya ölçeğinde çok daha üst sıralarda bir ülke haline getirmek. Bu çerçevede de çeşitli alanlarda hamleler yapıyoruz. Savunma sanayi bunlardan bir tanesi. Çok başarılı bir model ortaya koymuş durumdayız. Orada da yine kamu-özel işbirliğinin ben kritik öneme sahip olduğunu düşünüyorum. Sağlık endüstrileri önümüzdeki dönemde yine çok dikkatle bakmamız, hamleler yapmamız gereken bir alan. Enerji de tabii yine çok çok kritik."

Yılmaz, sabah toplanan Ekonomi Koordinasyon Kurulunda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın enerjile ilgili geniş bir sunum yaptığını ve yol haritasını tartıştıklarını anlatarak, "Önümüzdeki süreçte enerjide değişen şartlara,

teknolojilere, yine dünyadaki iklim değişikliği, yeşil mutabakat gibi gelişmelere bağlı olarak çok önemli inisiyatifler almamız gerekiyor." dedi.

"Hedeflerimize önemli bir destek sunacaktır"

Yılmaz, bu tip teknoloji ve projelerin hayata geçirilmesinde risk ve maliyetlerin yüksek olması sebebiyle kamu desteğinin önemli olduğuna dikkati çekerek, "Sadece Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında, halihazırda desteklenen projeler sonuçlandığında 7 milyar dolar cari açığımızın düşmesi bekleniyor. İşte biz bunları devam ettirdikçe, yeni yeni projelerle bu havuzu güçlendirdikçe cari açık sorununu da çok farklı bir yere taşımış olacağız. Bugün açığımız Pomega Enerji Depolama Teknolojileri Pil Hücresi Fabrikası yüksek teknolojiye dayalı, rekabetçi, sürdürülebilir, yerli ve milli sanayi yapısı hedeflerimize Ankara'dan önemli bir destek sunacaktır." değerlendirmesinde bulundu.

Ankara'nın siyaset ve bürokrasinin merkezi olmasının yanı sıra önemli bir ekonomik merkez olduğunu dile getiren Yılmaz, "Ankara'da üniversiteleri, AR-GE altyapıları, teknoloji merkezleriyle oluşan bu ekosistemin bizim kalkınma, ihracat hedeflerimiz açısından da kıymetini bilmemiz, altını çizmemiz gerekiyor." şeklinde konuştu.

Tesisin tamamlandığında 600 kişiye istihdam sunacağı bilgisini veren Yılmaz, ekonominin, kalkınmanın, gelişmenin en temel unsurunun ve hedefinin insan olduğunu, tesisin insanların hayatında, refahında bir artışa yol açacağını ve genç mühendisler için uygun çalışma ortamı sağlayacağını söyledi.

Memur-emekli zam oranları bugün belli olacak

Memur ve emekli zammı için gözler Kamu Görevlileri Hakem Kurulu'nda. Kurul, bugün saat 10.00'da son toplantı için bir araya gelecek. Milyonlarca kişiyi ilgilendiren 2024-2025 zam oranları belli olacak.

Toplu Sözleşme sürecine yönelik imzalar atıldı. Kamu çalışanlarının geneline yönelik bazı maddelerde uzlaşa çıkmadı. Son söz için süreç Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna intikal etti.

Kamu Görevlileri Hakem Kurulu, 5 günde dört toplantı yaptı. Şimdi gözler, yapılacak son toplantıda.

11 üyeden oluşan Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Sayıştay Başkanı Metin Yener başkanlığında toplanacak.

Hakem sürecine giden maddeler oylanacak. Karar oy çokluğuyla alınacak. Kurulun kesin kararına itiraz edilemeyecek. Böylece yaklaşık 4 milyon memur ile 2,5 milyon memur emeklisinin 2024-25 yıllarındaki maaşlarına zam oranları netleşecek.

Belirlenecek oranlar 65 yaş aylığı, engelli maaşı ve evde bakım maaşları üzerinde de etkili olacak. 8 milyondan fazla kişi doğrudan etkilenecek.

Mansur Yavaş'tan adaylık açıklaması

"Nasip olursa herkesin belediye başkanı olmaya devam etmek istiyorum. Bu dönemde olduğu gibi yeni dönemde de bir devlet adamına yakışır şekilde rozetsiz başkanlık yapmaya devam edeceğim."

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, "Nasip olursa herkesin belediye başkanı olmaya devam etmek istiyorum. Bu dönemde olduğu gibi yeni dönemde de bir devlet adamına yakışır şekilde rozetsiz başkanlık yapmaya devam edeceğim." dedi.

Ankara Büyükşehir Belediyesince 30 Ağustos Zafer Bayramı dolayısıyla Atatürk Orman Çiftliği Doğal Yaşam ve Atatürk Çocukları Parkı'nın birinci etabının açılışı yapıldı.

Yavaş, parkın açılışında yaptığı konuşmada, Türk milletinin kendisini tarih sahnesinden silmek isteyenlere karşı tarih boyunca büyük dersler verdiğini, bu derslerin en büyüğünün ise kurtuluş mücadelesi olduğunu söyledi.

Asil mücadelenin kutlu sonu olan 30 Ağustos Zafer Bayramı'nın atalardan armağan olduğunu belirten Yavaş, "Bizler de tarihimizden aldığımız sorumlulukla Atamızın ve şehitlerimizin bizlere emaneti Başkent Ankara'da bereket ve huzuru öncelemeye devam edeceğiz." diye konuştu.

Yaklaşık 4,5 yıldır Ankara'yı yönettiklerini anımsatan Yavaş, sözlerini şöyle sürdürdü:

31.08.2023

"Sevgili ailem size sesleniyorum, size güveniyorum. Nasip olursa herkesin belediye başkanı olmaya devam etmek istiyorum. Bu dönemde olduğu gibi yeni dönemde de bir devlet adamına yakışır şekilde rozetsiz başkanlık yapmaya devam edeceğim. Bizim siyasi tartışmalarla kaybedecek vaktimiz yok. Ankara'da 25 yıl yaşanan travmayı tekrar yaşatmaya hakkımız yok. Allah nasip ederse, sizler de bize destek olursanız seçime girip bir 5 yıl daha sizlerle birlikte olmak istiyorum. Süreç devam ediyor, henüz kesin bir şey yok. Sevgili ailem, bu yolda benimle yürümeye var mısınız? Hakça, adaletle ve yetim hakkını gözeterek, Ankara'yı hep birlikte bir 5 yıl daha yönetmeye var mısınız?"

30 Ağustos Zafer Bayramı'nda başta Cumhuriyetin Kurucusu Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm kurtuluş kahramanlarını rahmet, minnet ve şükranla andığını dile getiren Yavaş, Atatürk Orman Çiftliği Doğal Yaşam ve Atatürk Çocukları Parkı'nın kent için hayırlı olması dileğinde bulundu.

Ek MTV getireceğinizde tahsil edilemeyen toplasanız!

Alaattin AKTAŞ

31 Ağustos 2023 Perşembe

Ek bütçe kapsamında toplanması planlanan vergi geliri 1 trilyon 150 milyar lira. Bu tutarın 32.7 milyar lirasının motorlu taşıtlar vergisine getirilen ek vergiden sağlanması öngörülüyor. Yani 2023 için ikinci kez alınması planlanan MTV'nin ek bütçe vergi gelirleri içindeki payı yüzde 3 bile değil. Ama ek bütçede tüm tartışma adeta bu vergi üstünde kopuyor.

Çünkü diğer vergileri çoktan ödemeye başladık bile. Mal ve hizmet fiyatlarına yüklendi o vergiler ve ödüyoruz.

Oysa MTV bir anlamda beyan edilerek ödenen bir vergi ve o yüzden de herkes ödediğini hissediyor.

Gireceksiniz bankadaki hesabınıza ya da diğer yollardan gidip ilk taksitinizi ödeyeceksiniz. Normalde bugün dolacak ilk taksit süresinin 6 Eylül'e kadar uzatıldığını da yeri gelmişken hatırlatalım.

Ek bütçeyle getirilen diğer vergilerin yanında MTV aslında pek de önemli sayılmaz. Tabii ki araçların yaşına ve özelliklerine göre vergi çok değişiklik gösteriyor ama ödenecek ek MTV, örneğin ek bütçeyle akaryakıtta gelen zamların yanında önemsiz kalır.

Ama vatandaş yine de haklı olarak niye bir daha ödeyeyim diyor.

Maliye'ye seslenmek gerek

Vergide değişmez kötü bir ilke var:

“Kümeşteki tavukları yolmak!”

Ek MTV'de de durum biraz böyle.

31.08.2023

Maliye'nin ek vergi getirmekte haklı olması için önce geçmiş dönemlerde tahakkuk ettirdiği vergiyi eksiksiz ya da eksiksiz yakın topluyor olması gerekir.

Maliye olarak bir vergi tahakkuk ettiriyorsun ama sıra o vergiyi tahsile geldi mi, sınıfta kalıyorsun!

Sonra dönüp ödeyenlerden bir vergi daha almaya niyetleniyorsun.

Getirilen ek vergi toplam bütçenin yalnızca yüzde 3'ü düzeyinde ama vatandaşın canı sıkılıyor haklı olarak.

Ve yine vatandaş haklı olarak şunu söylüyor:

“Benden ikinci kez vergi alacağına, git önce tahakkuk ettirdiğin vergiyi toplu. Yine eksik kalırsa benden al ama önce ödemeyenin yakasına yapış!”

Üçte biri ödenmiyor

2006'dan 2022'ye kadar olan dönemin resmi verileri. Kaynak Hazine ve Maliye Bakanlığı...

Motorlu taşıtlar vergisinde tahakkuk ettirilen verginin ne kadarını tahsil edilebilmiş...

Tablo ortada. Bu dönemin ortalamasına göre tahakkuk ettirilen her 100 liralık verginin neredeyse 30 lirası tahsil edilememiş.

2023'te normal verginin henüz ilk taksiti yatırıldığı için tahsilat/ tahakkuk oranıyla ilgili sağlıklı bir değerlendirme yapılamaz. O yüzden önceki yıllara bakalım. Örneğin yalnızca son üç yılda; 2020, 2021 ve 2022'de tahakkuk ettirildiği halde toplanamayan ÖTV 22 milyar lira. Bu tutarı 2023 değerine getirsek kesin 32.7 milyar, yani ek MTV'den elde edilecek düzeyi yakalarız.

Maliye'nin tahakkuk ettirilen verginin eksik toplanmasıyla ilgili bir açıklaması var mıdır, bilinmez. Ama bu durum yalnızca MTV için söz konusu değil ki. Yıllardır devam eden ve genele yayılmış olan bir tahsilat/tahakkuk sorunu var.

Bir kesim zaten kayıt dışı ve vergi nedir bilmiyor, bir kesim vergi tahakkuk ettirilse bile ödemiyor, bir kesime ise milyarlarca liralık vergi afları ya da erteleme avantajları sağlanıyor.

Sonra da gelsin ek motorlu taşıtlar vergisi!

MTV'de yıllara göre tahakkuk ve tahsilat

(Milyon TL)

	Tahakkuk	Tahsilat	Tahsil edilemeyen	Tahsilat/Tahak.(%)
2006	4.416	2.998	1.418	67,9
2007	5.196	3.521	1.675	67,8
2008	6.053	3.944	2.109	65,2
2009	6.972	4.496	2.477	64,5
2010	7.706	5.033	2.673	65,3
2011	8.550	6.004	2.546	70,2
2012	9.363	6.716	2.647	71,7
2013	10.340	7.353	2.986	71,1
2014	11.192	7.787	3.405	69,6
2015	12.980	8.949	4.031	68,9
2016	14.647	9.986	4.660	68,2
2017	15.978	10.825	5.153	67,7
2018	18.599	12.844	5.754	69,1
2019	20.896	14.503	6.393	69,4
2020	23.153	15.983	7.170	69,0
2021	26.217	18.836	7.381	71,8
2022	31.445	23.627	7.818	75,1

Ya AYM'nin tutumu?

Ek MTV Türkiye için yeni değil. Daha önce de ek MTV düzenlemesine gidildi ve Anayasa Mahkemesi bu düzenlemeyi iptal etti.

Bu kez CHP konuyu yine Anayasa Mahkemesine taşıdı. CHP'nin başvurusunun üstünden bir ayı aşkın zaman geçti. Tüm vatandaşlar, "**Acaba Anayasa Mahkemesi kanunu iptal eder mi; ödersem ödediğimle mi kalırım, ne yapsam**" diye düşünüp duruyor.

Anayasa Mahkemesi'nin milyonlarca kişiyi ilgilendiren bir konuda "**Anayasa'ya uygundur ya da değildir**" diye bir karar alması bu kadar mı zor? Herhalde değildir. Kaldı ki karar almak zor bile olsa etkileyeceği kesimin büyüklüğü dikkate alınarak bu karar süreci hızlandırılmaz mı?

31.08.2023

Eğer AYM kanunu Anayasaya aykırı bulursa vergiyi ödeyen ödeme sırasında şerh düştüğü takdirde ve sonra dava açarsa parasını geri alabilecek, dava açmayan alamayacak; kanun Anayasaya aykırı bulunmazsa ödeme yapmayan cezalı duruma düşecek... Bir dizi kafa karışıklığı...

Bütün bunlara niye meydan veriliyor, anlamak gerçekten zor!

İthal tüketim tam gaz sürüyor

Naki BAKIR

31 Ağustos 2023 Perşembe

Toplam ithalatın geçen yıla göre yüzde 5 arttığı yılın ilk yedi ayında, ekonominin üretim ayağındaki canlılığı gösteren ara malı ithalatı yüzde 4,9 gerilerken, tüketim malı ithalatında yüzde 67,9 artış yaşandı.

Yılın ilk yedi ayında, üretimde girdi olarak kullanılan ara mallarının ithalatı gerilerken, tüketim malı ithalatında ise adeta patlama yaşandı. İthalat faturasında tüketimin payı yüksek düzeye ulaştı. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan dış ticaret verilerine göre toplam ithalatın geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 5 artışla 216,8 milyar dolar olduğu ilk yedi ayda, tüketim malı ithalatı yüzde 67,9 artışla 26,3 milyar dolara ulaştı. Bu dönemde ithal tüketime, geçen yılın eş dönemine göre 10,6 milyar dolar daha fazla döviz ödendi. Tüketim malı ithalatında yedi aylık dönemlere göre tarihi en yüksek düzey görüldü.

İthal otomobile 9,6 milyar dolar

İthal tüketime giden dövizin en büyük bölümü, yedi ayda yüzde 154 artışla 10 milyar dolara ulaşan ithal otomobiller için ödendi.

Haziran-temmuz dönemindeki kur şoku da ithal tüketim iştahını kesmedi; toplam tüketim malı ithalatı haziranda yüzde 37,8, temmuzda yüzde 99,6 artış gösterdi.

Yedi aylık tüketim malı ithalatı, bu dönemdeki yatırım malı ithalatına yaklaştı.

Ocak-temmuz döneminde en büyük artış otomobil ithalatında yaşandı. İthal otomobillere ödenen döviz yedi ayda yüzde 154,1 artışla 9,6 milyar dolara ulaştı. Otomobil ithalatına, geçen yılın aynı dönemine göre 5,8 milyar dolar daha fazla döviz ödendi.

Aynı dönemde ithalat faturası, dayanıklı tüketim mallarında yüzde 57,3 artışla 3,7 milyar, yarı dayanıklı tüketim mallarında yüzde 45 artışla 4,1 milyar dolar, dayanıksız

tüketim mallarında yüzde 25,3 artışla 3,8 milyar dolar oldu. Esası yiyecek içecek olan işlenmiş-işlenmemiş tüketim malları ile motor benzini ve diğer hafif yağlar ve sanayi ile ilgili olmayan taşıma araç gereçlerine ödenen toplam döviz de yüzde 38,7 artışla 5 milyar dolara yaklaştı.

Tüketim malı ithalatı bu yıl aylar itibarıyla yüksek artış ivmesini sürdürdü. Geçen yılın aynı aylarına göre ocak ayında yüzde 70,5, şubatta yüzde 64,3, martta yüzde 65,1, nisanda yüzde 67, mayısta yüzde 74,9 oranında artan söz konusu ithalat, kur şoku yaşanan haziran-temmuz döneminde de devalüasyona rağmen artış ivmesini korudu.

Kurlarda rekor yükseliş yaşanan haziran ayında ara malı ithalatı yüzde 4,7, toplam ithalat yüzde 17,5 oranında azalırken, tüketim malı ithalatındaki artış hızla kesmekle birlikte yüzde 37,8 oranı ile devam etti. Kurlarda yükselişin sürdüğü temmuzda da ara malı ithalatındaki yüzde 4,7'lik düşüşe karşılık tüketim malı ithalatında yüzde 99,6 oranında rekor bir artış yaşandı. Buna göre yaşanan devalüasyon tüketim mallarında birim ithalat miktarını fazla etkilemedi ve artan kurlarla birlikte ithalatın faturası kabardı.

Türkiye'nin ithalatının dağılımı (ocak-temmuz; milyon \$)			
	2022	2023	Değ., %
TOPLAM İTHALAT	206.505,4	216.828,7	5,0
YATIRIM (SERMAYE) MALLARI	21.608,2	29.627,2	37,1
Yatırım (sermaye) malları (taşımacılık araçları hariç)	18.641,1	25.307,6	35,8
Sanayi ile ilgili taşımacılık araç ve gereçleri	2.967,2	4.319,7	45,6
HAMMADDE (ARA MALLAR)	169.114,8	160.763,1	-4,9
Sanayi için işlem görmemiş hammaddeler	14.066,7	9.454,2	-32,8
Sanayi için işlem görmüş hammaddeler	75.218,4	80.021,2	6,4
İşlem görmemiş yakıt ve yağlar	4.329,1	3.334,2	-23,0
Yatırım mallarının aksam ve parçaları	8.919,5	10.978,5	23,1
Taşımacılık araçlarının aksam ve parçaları	8.876,1	11.370,0	28,1
Esası yiyecek ve içecek olan işlenmemiş hammaddeler	4.470,1	5.909,4	32,2
Esası yiyecek ve içecek olan işlenmiş hammaddeler	2.835,4	2.649,7	-6,5
İşlem görmüş diğer yakıt ve yağlar	11.406,8	13.289,6	16,5
Gizli veri	38.992,7	23.756,1	-39,1
TÜKETİM MALLARI	15.641,7	26.265,6	67,9
Binek otomobilleri	3.775,8	9.594,8	154,1
Dayanıklı tüketim malları	2.381,8	3.746,3	57,3
Yarı dayanıklı tüketim malları	2.854,8	4.139,0	45,0
Dayanısız tüketim malları	3.036,3	3.803,8	25,3
Esası yiyecek ve içecek olan işlenmemiş tüketim malları	1.182,8	1.741,6	47,2
Esası yiyecek ve içecek olan işlenmiş tüketim malları	1.826,0	2.356,7	29,1
Motor benzini ve diğer hafif yağlar	194,9	305,3	56,7
Sanayi ile ilgili olmayan taşıma araç ve gereçleri	389,3	578,2	48,5
Diğerleri	140,6	170,7	21,3

İthalatta tüketimin payı yüzde 15'e çıktı

2022 yılının tümünde yapılan ithalatın yüzde 8,4'ünü tüketim malları oluşturuyordu. Söz konusu oran bu yıl aylar itibarıyla ocakta yüzde 8,7 olurken, şubatta yüzde 11,1'e, martta yüzde 12,2'ye, nisanda yüzde 12,9'a yükseldi. Mayısta yüzde 12'ye düşen tüketim mallarının toplam ithalattaki payı devalüasyon ayı haziranda yüzde 14'e ve temmuzda yüzde 14,6 ile en yüksek düzeyine ulaştı. İlk yedi aydaki toplam ithalat faturasının yüzde 12,1'i tüketim mallarına ödendi. Tüketim malı ithalatının toplamdaki payı geçen yılın aynı döneminde yüzde 7,6 olmuştu. İlk yedi aylık dönemlere göre toplam ithalatta yatırım mallarının payı da yüzde 10,5'ten yüzde 13,7'ye çıkarken, ara mallarının payı yüzde 81,9'dan yüzde 74,1'e geriledi.

Geçen yılın aynı aylarına göre ithalat artışı (2023: %)				
	Yatırım Malları	Hammadde (Ara malı)	Tüketim Malları	Toplam İthalat
Ocak	32,7	15,5	70,5	20,7
Şubat	30,9	2,7	64,3	10,1
Mart	46,8	-7,9	65,1	3,4
Nisan	21,8	-14,6	67,0	-4,8
Mayıs	50,6	5,2	74,9	15,6
Haziran	19,7	-27,9	37,8	-17,5
Temmuz	55,1	-4,7	99,6	10,5
7 aylık	37,1	-4,9	67,9	5,0

Üretim için yapılan ithalat geriledi

İthal tüketimdeki artışa karşılık, ekonominin üretim ayağındaki dinamizmi gösteren ve toplam ithalat faturasının en büyük bölümünü oluşturan, sanayi üretiminde gerekli işlenmiş ya da işlenmemiş hammaddeler ile petrol ve doğal gazın yer aldığı ara malı ithalatının toplam tutarı yılın ilk yedi ayında geçen yıla göre yüzde 4,9 azalarak 160,8 milyar dolara geriledi. İthal ara malına geçen yılın eş dönemine göre 8,4 milyar dolar daha az döviz ödendi. Bu düşüş, sanayide yerli girdi kullanımını artışından çok maliyetleri yükselten kur artışlarının etkisiyle sanayide frene basma eğiliminden kaynaklandı. Ülkedeki yatırım eğilimini gösteren yatırım/sermaye malı ithalatı ise yüzde 37,1 artışla 29,6 milyar dolar oldu. Yedi aylık tüketim malı ithalatı, neredeyse yatırım malı ithalatını yakaladı.

Abdulkadir Selvi

Mehmet Şimşek OVP ile sahalara inecek

EKONOMİ yönetimi son dönemde ardı ardına uygulamaya koyduğu kararlarla gemiyi yeniden rotasına sokmayı başardı.

Rezervlerdeki artıştan enflasyonda bir yol haritasının ortaya çıkmasına kadar ortaya konan somut gelişmeler, ekonomideki beklentileri ve iyimserliği artırdı.

Şu anda artık son şekli verilmeye çalışılan Orta Vadeli Program'ın (OVP) açıklanmasıyla bir çeşit ekonomi yönetimi işin mutfak tarafını yani ev ödevini tamamlamış olacak.

KABİNE'YE SUNULACAK

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın başkanlığında hazırlıkları sürdürülen OVP'nin, pazartesi günü Kabine'de görüşülmesinden sonra eylül ayının ilk haftasında kamuoyuna açıklanması bekleniyor. Ulusal ve uluslararası yatırımcılar OVP'de belirlenen hedeflere odaklanmış durumda.

ŞİMŞEK OVP'NİN HEDEFLERİNİ PAYLAŞACAK

OVP'nin eylül ayının ilk haftasında açıklanması ile birlikte Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek tabiri caizse sahalara inecek. Yıl sonu gerçekleştirmeleri ve önümüzdeki üç yılı kapsayacak ekonomideki temel hedefleri hem bizlerle hem de yabancı oyuncularla paylaşacak.

ABD'DE YATIRIMCILARLA BİR ARAYA GELECEK

Şimşek, OVP'yi açıkladıktan sonra Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile BM Genel Kurulu nedeniyle gideceği ABD'de uluslararası yatırımcılarla bir araya gelecek ve Türkiye'de JP Morgan ile başlattığı toplantı serisine orada devam edecek. Goldman Sachs'ın organize edeceği toplantıda yatırımcılarla bir araya

gelecek olan Şimşek, Türkiye'nin gelecek perspektifini paylaşacak. Bunu diğer toplantılar izleyecek.

FON YÖNETİCİLERİNE ANLATACAK

Doğrusu bu toplantıyı önemsiyorum. Çünkü yatırımcılar, fon yöneticileri, analistler yani piyasaları etkileyen aktörler birinci ağızdan bekledikleri açıklamaları duyacak, sorularına yanıt bulacak. Açılan yatırım penceresinden Batılı yatırımcıların gelmesi için önemli bir fırsat olacak.

Anlayacağınız Şimşek ekonomide oluşturduğu altyapının ardından artık sahneye çıkacak.

Bu toplantılardaki gelişmeleri de izlemeye devam edeceğim ve ortaya çıkan sonuçları sizinle paylaşacağım.

FAİZ TARTIŞMALARI

MERKEZ Bankası Başkanı Hafize Gaye Erkan göreve geldiğinden bu yana dikkatle takip ediyorum. Hükümet ile gayet uyumlu bir çalışma sergiliyor. Biliyorsunuz her adım sonrası bazı siyasetçiler, ekonomistler faiz artışlarının yetersiz olduğunu, aksiyonların zayıf kaldığını iddia etti. Fakat Erkan ve ekonomi yönetimi soğukkanlılığını hiç kaybetmedi. Geldiğimiz noktaya baktığımızda nedenini artık daha rahat anlayabiliyorum.

EZBERLERİ BOZDU

Merkez Bankası Başkanı, kademeli ve veriye dayalı bir faiz politikası izleyeceklerini, gerektiğinde araçların çekinilmeden kullanılacağını söyledi. Yüzde 8.5 iken aldıkları politika faizi şimdi yüzde 25 oldu. Özellikle son PPK toplantısındaki 750 baz puanlık artış ezberleri bozdu.

LİDERLİĞİNİ GÖSTERDİ

Konuştüğüm yetkililer, öncelikle bozulan piyasalardaki büyük sorunların çözülmesinin amaçlandığının, ardından Merkez Bankası Başkanı Erkan'ın önce enflasyon için bir patika sunduğunun altını çiziyorlar. Hafize Gaye Erkan'ın, sadeleşme ve ölçülü faiz artışlarıyla birlikte dengenin kurulmasıyla liderliğini gösterdiğini, son kararla birlikte gücünü kanıtladığını belirtiyorlar.

FAİZ ARTIRIMI SONLANDI MI

Merkez Bankası ihtiyaç duyduğu kararları verilere bakarak, gerektiği şekilde alıyor. Son kararın ardından faiz artışlarının sonunun geldiğini iddia edenler de oldu. Yanılmaktan bıkmadılar ama size gelen aşamanın nasıl yorumlandığını söyleyeyim. Verilere, gelişmelere göre Merkez Bankası ve ekonomi yönetimi karar almaya aynı şekilde devam edecek. Arka planda devreye alınan kararlar, atılan adımlar, faizi kademeli olarak yükseltmeye fırsat veriyor.

ACI OLSA DA GERÇEKLERİ SÖYLÜYOR

Mehmet Şimşek-Hafize Gaye Erkan ikilisi önemli köşebaşlarını sağlam tutmaya devam ediyor. Burada Şimşek için bir parantez daha açmak istiyorum. Şimşek'in toplum tarafından da satın alınan en öne çıkan yönü, acıtacak bile olsa gerçekleri olduğu gibi söylemesi. Piyasa da acı olsa da gerçekleri duymak istiyor. Ekonominin yarısı güvendir. Mehmet Şimşek-Hafize Gaye Erkan ikilisinin en önemli sermayesi, iç ve dış piyasalara verdikleri güven oldu. Şimşek bunun ilk işaretini bakanlık görevini devralırken vermiş ve "Rasyonel bir zemine dönme dışında seçenek kalmamıştır" demişti. Mehmet Şimşek bir yandan taşları döşerken diğer yandan olacakları anlatmayı sürdürüyor. Piyasaları bir adım sonrasına hazırlıyor.

ENFLASYONUN DÜŞTÜĞÜNÜ GÖRECEĞİZ

Artık olması gerektiği gibi Hazine ile Merkez Bankası'nın kol kola yürüdüğünü görüyoruz. Maliye ve para politikasının birbirini desteklediği bu ortamda enflasyonun belli bir süre sonra yavaş yavaş aşağı geleceğini göreceğiz. Özellikle 2024 yılının ikinci yarısında nasıl düştüğünü bu ekip bize rakamlarla gösterecek. Toplum olarak rahat bir nefes alacağımıza yürekten inanıyorum.

İNANIYORUM, GÜVENİYORUM

Ekonomi yönetimi canla başla çalışmaya devam ediyor. Vatandaşın gösterdiği sabrın selamete sonuçlanacağını, umut vaat eden bu yönetimin göstereceğini göreceğiz.

YİNE IMF

DÖNEM dönem medyada Türkiye'nin IMF programına ihtiyaç duyacağı, gizliden temas kurulduğu ya da mali yardım alınacağına yönelik iddialar yer almaya devam ediyor. Son günlerde yine buna benzer haberleri gördük.

Gerçi Hazine ve Maliye Bakanlığı böyle bir gündemin olmadığını, IMF de bir açıklama yapıp Türkiye'den bir finansman talebi gelmediğini söylese de birkaç cümle etmeden duramayacağım.

ERDOĞAN IMF PROGRAMI OLMAYACAĞINI SÖYLEDİ

Türkiye kendi yolunu seçti, kendi insan kaynakları ve girişimleriyle bu zorlu süreci aşacağını defalarca söyledi. Cumhurbaşkanı Erdoğan da defalarca bir IMF programı olmayacağını altını çizdi. Türkiye IMF'nin üyelerinden biri. Dünya ekonomisi ve ülkeler için tahminlerde bulunan, ekonomilerine dair raporlar yayımlayan IMF Türkiye'deki ekibinin yenilenmesinin ardından ülkeyi tanımak için bir ziyaret planlıyor. Bundan daha doğal ne olabilir?

IMF 4. MADDE KAPSAMINDA GELİYOR

Diğer yandan bunlar 4. Madde kapsamında düzenli yapılan ziyaretler.

31.08.2023

IMF daha önce de gelmişti. CHP'li Faik Öztrak ile eski İYİ Partili Durmuş Yılmaz'ın otelde gizlice yaptıkları görüşme ile gündeme gelmişti. Yani IMF ilk kez gelmiyor. Zaten IMF'nin kuruluş anlaşmasına göre her üye ülkenin "4. Madde Konsültasyon Çalışması" çerçevesinde düzenli olarak denetlenmesi gerekiyor.

Tüm bunlar varken, durduk yere IMF konusunu gündeme getirip mesnetsiz iddiaları ülke gündemine sokmaya çalışmanın kime ne faydası var gerçekten anlamıyorum.

Esfender KORKMAZ

Dünyaya diktatörler hâkim oldu

25 Eylül 2015'te Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi'nde "*Sürdürülebilir Kalkınma için 2030 Gündemi*", isimli eylem planı hazırlandı.

Bu planda, 2016-2030 dönemini kapsayan 15 yıl boyunca tüm dünyada insanların refah içinde yaşaması için, *yoksulluğa son, açlığa son, sağlıklı ve kaliteli yaşam, nitelikli eğitim, insana yakışır iş ve kaliteli büyüme* gibi 17 Sürdürülebilir Kalkınma Amacı, 169 hedef tespit edildi. (Hedefler TÜİK Web sayfasında yer alıyor.) Bu amaçlar içinde alt başlık olarak hukukun üstünlüğü de var. **Ama demokrasi yok.**

Oysaki eğer kalkınmanın temel amacı insan refahı ise Birleşmiş Milletler eylem planında demokrasi başa konulmalıydı. Demokrasinin olmadığı ülkelerde insan refahı da olmaz... Söz gelimi düşüncesi nedeniyle hapse giren insanların olduğu otokratik toplumlarda, sağlıklı ve kaliteli yaşam olur mu?

Dahası otokraside, birçok alanda fırsat eşitliği yoktur. Gelirler belirli gruplara, siyasi iktidar yandaşlarına gider. Gelir dağılımı politikası uygulanmaz. Mesela Rusya'da devleti sınırlı bir oligarklar grubu idare etmektedir. Putin, kendisine ters düşen iş adamlarının servetine dolaylı yollardan el koyabilmekte veya son Wagner olayında olduğu gibi ortadan kaldırılabilmektedir.

Yani Birleşmiş Milletler eğer insan odaklı iş yapmak istiyorsa, amaçların başına demokrasiyi koymalıydı. Koyamadı çünkü Dünya giderek otokrasiye kaydı. Demokrasi azınlığa düştü.

Dünyada, Freedom House insan hakları ve siyasi özgürlükler endeksinde;

*Özgür ülke sayısı 1970 yılından sonra 2012 yılına kadar arttı. Son on yılda 46' dan 43'e geriledi.

*2013 yılında Dünya nüfusunun yüzde 34'ü özgür iken, bu oran 2023'te yüzde 20'ye geriledi. Bu gün dünyada beş kişiden yalnızca birisi özgürdür.

*Yine bugün maalesef Merkezi Asya'da özgür ülke sayısı sıfırdır.

*Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da nüfusun yüzde 3'ü özgür, yüzde 4'ü kısmen özgür ve yüzde 93'ü özgür olmayan statüdedir.

Aşağıdaki tablolarda, Dünya nüfusu ve ülkeler itibariyle, İnsan hakları ve siyasi özgürlükler olarak, ülke ve nüfusun dağılımı yer alıyor.

DÜNYA ÜLKELERİ ÖZGÜRLÜK STATÜSÜ (TOPLAM ÜLKE İÇİNDE YÜZDE OLARAK)			
YILLAR	ÖZGÜR ÜLKELER	KISMEN ÖZGÜR ÜLKE	ÖZGÜR OLAMAYAN ÜLKE
1972	29	25	46
1982	33	28	39
1992	40	39	21
2002	46	29	25

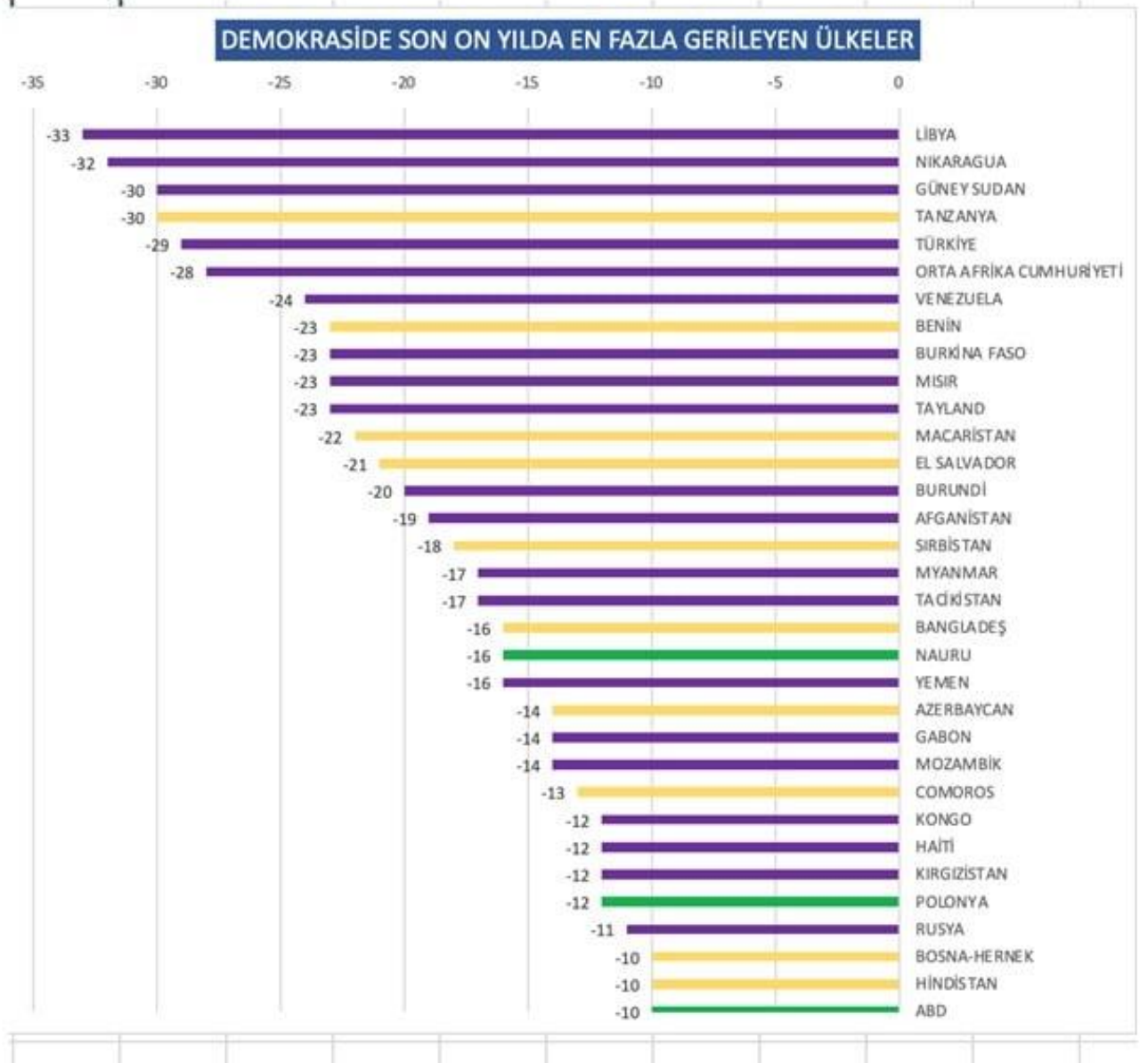
2012	46	30	24
2022	43	28	29

Kaynak; [Freedom house](#)

DÜNYA NÜFUSUNDA ÖZGÜRLÜK STATÜSÜ						
	ÖZGÜR		KISMEN ÖZGÜR		ÖZGÜR DEĞİL	
	2013	2023	2013	2023	2013	2023
AMERİKA	71	72	28	22	1	6
ASYA PASİFİK	45	5	15	54	40	41
DOĞU AVRUPA VE MERKEZİ ASYA	28	0	18	17	54	83
ORTA DOĞU VE KUZEY AFRİKA	2	3	35	4	63	93
AFRİKA	13	7	51	43	36	50
BATI AVRUPA	85	82	15	4	0	14
DÜNYA NÜFUSU	34	20	43	41	23	39

Kaynak: Reports | Freedom House

Türkiye 1972 yılından, 1980 darbesi dahil, 2017 yılına kadar kısmen özgür statüde bir ülke idi. 2018 başkanlık sisteminden sonra, özgür olmayan ülke statüsüne geriledi. Üstelik dünyada son on yılda demokrasi kulvarında en fazla kan kaybeden beşinci ülke oldu.

Kaynak: Freedom House

Dünyada demokrasi talebi düşünce, diktatörler artıyor. İnsanlık akıl tutulması yaşıyor. Çünkü; diktatörler kendi gelecekleri için savaş dahil insanlığı tehlikeye sokacak her yolu mübah görürler.

Türkiye’de, 1980 sonrası otokrasiye ortam hazırlandı. Muhalefet partileri, başta CHP, hukuk yürüyüşü yaptı ve fakat ses çıkarmanı partiden ihraç etti. Demokrasi dedi ve fakat parti içi demokrasiyi tamamıyla ortadan kaldırdı.

İnsanlık kendi geleceğine sahip çıkmalı, demokrasi talep etmeli ve mücadelesini yapmalıdır.

İbrahim Kahveci

Fakirliğin kazandığı ülke..

Çok meşhur söylemdir “Kaybettiren zafer”...

Bu önerme savaşlar için kullanılır ama aynı zamanda ekonomi için de kullanılır...

Konu ilk olarak Pirus zaferi üzerinden anlatılır. Makedonyalı Pyrrhus Romalıları yener ama ordusu öyle yıpranır ki, savaşamaz hale gelir. Ve Romalılar Makedonya'yı işgal ederler...

Ya da sizin sattığınız ürünler çok düşük fiyata (zararına) giderken siz aslında ihracat ile ülkeyi sömürtüyorsunuz demektir. Veya 2003-2013 büyüme sürecinin aslında Türkiye’de üretkenliği bitirmesi gibi...

Dünya Bankası verileri üzerinden konuya devam edeceğiz.

2003-2013 yıllarında AK Parti seçimleri zenginlik ve refah üzerinden kazanıyordu. 2002 yılında 3.641\$ olan kişi başına gelir 2013 yılında 12.508\$ seviyesine çıkmıştı. (Yabancı sermaye girişi ile yalancı bahar olsa da...)

Fakat iş 2012 sonrası değişti.

Erdoğan Nisan 2015’te Kazakistan ziyareti dönüşü uçakta şu açıklamayı yapıyor: **“Şu anda inanın ekonomide patinaj yapıyoruz. Belki bazıları farkında değil ama rakamlar bunu gösteriyor. Son 3 senedir ekonomik olarak bir patinajın içerisindeyiz. İş adamı yatırım yapmak istiyor, yargı önünü kesiyor. 1 milyar dolarlık bir yatırımın söz konusu olacağı Galataport için ihale 2 yıl önce yapıldı. Hâlâ iş başlamadı. Çünkü, Danıştay yürütmeyi durdurma kararı verdi. Buna benzer birçok olay var. Bakın, biz bu seçime kadar kişi başına milli geliri 15 bin dolara çıkarmayı hedeflemiştik. Bunu yakalayamadık. Çünkü, sistemde sıkıntı var. Sistem ciddi manada engelliyor.”**

31.08.2023

Erdoğan o konuşmasında Türkiye'ye yatırım yapmak isteyen küresel sermayenin de yargıdan yakındığına işaret ediyor... Ve diyor ki **“Küresel sermayenin Türkiye’yi güvenli liman olarak görmesi lazım.”**

Ve büyük şahlanış için formülü veriyor: Bürokrasinin (yargı başta olmak üzere) karşısında dik duracak bir yönetim sistemi; yani BAŞKANLIK gerekiyor. Ve ikinci nokta: Bankaların karşısında direnecek bir yönetim sistemi: yani yine BAŞKANLIK SİSTEMİ...

İki günah keçisi (Bürokrasi ve bankalar) ve tek çözüm sistemi: BAŞKANLIK...

Ve 15 Temmuz hain FETÖ kalkışması bu fırsatların hepsini verdi. Nisan 2017’de Türkiye fiili olarak BAŞKANLIK SİSTEMİNE geçti... Yani atı alan Üsküdar’ı geçti...

Üsküdar’ı geçti ama Türk Halkı geride kaldı.

Ne büyüme geldi ne de refah...

Dünya Bankası diyor ki: Son 7 yılda Dünya’da kişi başına gelir %23,9 arttı... Oysa aynı dönemde Türkiye’de kişi başına gelir yüzde -1,1 azaldı.

Gelin bizim etrafımızdaki ülkelerin bu dönemdeki performansına bakalım: Önce hemen üstümüzdeki ülkeler (Kişi başına gelir artışı %) : Meksika %25,0 (11.091\$); Kazakistan %45,7 (11.244\$); Malezya %25,3 (11.972\$); Bulgaristan %81,8 (13.772\$); Romanya %69,0 (15.892\$); Polonya %48,0 (18.321\$)...

Ama iş sadece üstümüzdeki ülkeler değil... Mesela bizden geride olan ülkelerin performansı da önemli: Mesela Sırbistan %62,9 (9.394\$); Gabon %31,2 (8.820\$); Azerbaycan %99,4 (7.737\$); Ermenistan %90,6 (7.014\$); Arnavutluk %65,0 (6.803\$); Gürcistan %63,2 (6.628\$)...

Aslında mutlak rakamlar çok şey ifade etmiyor. Burada vermeye çalıştığımız konu “emsal ülkelere göre Türkiye’nin durumunu” göstermekti...

Ama daha önemli mesele başka... Asıl mesele trend, yani gidişatımız.

Bizde trend aşağı doğru. Teknoloji üretemeyen bir ülke haline geldik. O nedenle fakirliği ilerleyen yıllarda çok daha ağır çekeceğimiz kesinkes mutlaklıdır.

31.08.2023

Bir başka mesele de şudur: Benim yıllardır doğum oranları üzerinden verdiğim demografik yapımız... Yani **hızla yaşlanırken zenginleşme yolunda değil, fakirleşme yolunda ilerliyoruz.**

Daron Acemoğlu 10-15 yılımız kaldı diyor. Ben de bunu yıllardır dile getiren yazılar yazıyorum: **Evlatlarımız-torunlarımız felaket bir durum yaşayacaklar.**

Rahmetli Turgut Özal'ın ektiği bütün tohumlar Erdoğan döneminde sökülüp atılıyor. Bunun en somut örneklerinden biri Özal'ın "Orta Direk" hayalinin yerine Erdoğan'ın "Taban Sınıf" tercihinin gelmesidir. Orta sınıfı yok eden bir Erdoğan dönemi yaşıyoruz.

Türkiye taban sınıf tercihi ile gerçeklikten koparak cehalet devrini yeniden hortlatmış oldu. Eskiden refaha-zenginliğe oy veren seçmenler bile "ülkeyi bir kuru soğana mı satacağız" noktasına gelerek fakirliğe oy vermeye başladılar.

Şimdi diyorlar ki emekliye şu kadar zam, memura bu kadar zam... Kardeşim bu zamları verecek ne üretiyorsun ne kazanıyorsun?

Arkası olmayan her zam enflasyon olarak geri alınacaktır. Bu mutlak doğru ortadayken zam üstüne zam neyi getirecek?

Bu ülkede çalışmayı vaat eden bir parti lazım. **Çalışmayı-üretmeyi ve kazanmayı** sağlamalıyız.

Evlatlarımızın geleceğini kurban etmeye daha ne kadar devam edeceğiz? Geçmiş olsun...